

BOSNA I HERCEGOVINA
Državna regulatorna/regulativna
agencija za radijacijsku i
nuklearnu sigurnost

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Државна регулаторна
агенција за радијациону и
нуклеарну безбједност

State Regulatory Agency for Radiation and Nuclear Safety

IZVJEŠĆE O RADU
DRŽAVNE REGULATIVNE AGENCIJE ZA
RADIJACIJSKU I NUKLEARNU SIGURNOST
ZA 2009. GODINU

NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI I STANJE U OBLASTI

Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (u daljem tekstu Agencija) utemeljena je Zakonom o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj: 88/07), kao samostalna upravna organizacija.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 51. sjednici održanoj 3.6.2008. godine donijelo Odluku o imenovanju Mehidina Sirbubala za vršitelja dužnosti ravnatelja Agencije, čime je Agencija formalno pravno počela sa radom.

Na prijedlog V.D. ravnatelja Agencije Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je potvrdilo Pravilnik o unutarnoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Državne regulativne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (broj: 38/09 od 16.02.2009. godine), nakon čega je Agencija za državnu službu BiH objavila natječaj za popunu rukovodećih radnih mjesta za pozicije ravnatelja i dva zamjenika ravnatelja Agencije.

Nakon provedenog postupka za izbor ravnatelja i dva zamjenika ravnatelja Agencije, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 93. sjednici održanoj 2.7.2009.godine, imenovalo je Jovicu Bošnjaka za zamjenika ravnatelja Agencije i zaključkom ga ovlastilo da rukovodi Agencijom, pošto nije bilo uspješnih kandidata za pozicije ravnatelja i drugog zamjenika ravnatelja.

Zamjenik ravnatelja je kao član delegacije BiH prisustvovao redovitoj godišnjoj Generalnoj skupštini Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) u Beču u razdoblju od 14-18. 09.2009. godine.

Vijeće ministara BiH na 99. sjednici, održanoj 24.09.2009. godine usvojilo je Informaciju Agencije o procjeni situacije u kalibracionoj laboratoriji u Remontnom zavodu Travnik i ovlastilo Agenciju da uz pomoć Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) izvrši transport i skladištenje radioaktivnih izvora iz Remontnog zavoda. Vijeće ministara BiH je zaključkom ovlastilo Agenciju da poduzme mjere i radnje u cilju trajnog rješavanja pitanja skladištenja radioaktivnih izvora u Bosni i Hercegovini. Povodom ovog zaključka Vijeća ministara Agencija je poduzela mjere i radnje iz svoje nadležnosti i organizirala sastanak sa predstavnicima Ministarstva sigurnosti BiH, Federalnog MUP-a i Zavoda za javno zdravstvo FBiH na kome su usuglašene aktivnosti ovih institucija sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA).

Zamjenik ravnatelja je ispred Agencije potpisao Memorandum o razumijevanju između snaga Europske unije (EUFOR) i institucija Bosne i Hercegovine u svezi s primopredajom kontrole nad kretanjem oružja i vojne opreme. Nadležnost Agencijae se odnosi na kontrolu radioaktivnih i nuklearnih materijala. Memorandum je potpisan 19.11.2009. godine.

Člankom 27. stav 2. Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti predviđeno je da Vijeće ministara BiH i vlade entiteta riješe pitanje opreme, inventara, sredstava za rad, arhive i dokumentacije, službenih prostorija i uposlenih u regulativnim tijelima entiteta i inspektoratima. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, je na 102. sjednici održanoj 22.10.2009. godine, prihvatilo Sporazum o preuzimanju opreme, arhive, dokumentacije i uposlenih entitetskih regulatornih tijela za zaštitu od zračenja i Inspektorata u Državnu regulativnu agenciju za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH, čiji je Nacrt izradila ova Agencija i predložila njegovo prihvatanje. Sporazum je također prihvaćen od strane Vlade Republike Srpske na sjednici održanoj 03. rujna 2009. godine, te Vlade Federacije BiH na sjednici održanoj 25.09.2009. godine. Ovim Sporazumom preuzeto je 6. (šest) zaposlenih iz regulatornih tijela entiteta.

Nakon provedenog ponovljenog postupka za izbor ravnatelja i dva zamjenika ravnatelja Agencije, Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovina je imenovala g. Enesa Čengića za ravnatelja Agencije i odredila je 1.1.2010. godine kao datum preuzimanja dužnosti.

Ukupan broj uposlenih u Agenciji do kraja 2009. godine je iznosio 9 (devet).

Pored sjedišta Agencije u Sarajevu, preuzimanjem zaposlenih iz entitetskih regulativnih tijela za zaštitu od zračenja, uspješno je osnovan i Regionalni ured u Banjoj Luci.

U protekloj godini Agencija je izdala 256 rješenja za uvoz/transport/nabavu radioaktivnih izvora koji se koriste u medicini i industriji.

ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI

U članku 27. stav 3. Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti je određeno da propisi entiteta iz oblasti radijacijske sigurnosti prestaju važiti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona (studen 2007. godine). Novi propisi nisu objavljeni, a postojeći entitetski su prestali važiti, te je Vijeće ministara donijelo odluku (52. sjednica održana 12.06.2008. godine) da se primjenjuju podzakonski akti preuzeti iz SFRJ (doneseni 1986. godine).

S obzirom da je prošlo više od 20 godina od objavljivanje propisa u SFRJ neophodno je bilo hitno donošenje novih, koji su u skladu sa važećim međunarodnim standardima i Direktivama Europske unije kojima je uređena oblast radijacijske i nuklearne sigurnosti. Međunarodna agencija za atomsku energiju nam je izašla u susret i imali smo na raspolaganju njihovog eksperta u razdoblju 9-20. studenog 2009. godine uz čiju smo pomoć pripremili nacrt „Pravilnika o notifikaciji i autorizaciji djelatnosti sa izvorima ionizirajućih zračenja“. Nakon toga smo vlastitim snagama pripremili nacрте „Pravilnika o inspeksijskom nadzoru“, „Pravilnika o autorizaciji tehničkih servisa“, „Pravilnik o zdravstvenom nadzoru osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju“, „Pravilnik o fizičkoj sigurnosti radioaktivnih izvora“, „Pravilnik o primjeni izvora ionizirajućih zračenja u medicini“, „Pravilnik o kontroli radioaktivnih izvora visoke aktivnosti i izvora koji nisu pod regulativnom kontrolom“, „Pravilnik o temeljnim principima sigurnosti“, „Pravilnik o osnovnim standardima sigurnosti za zaštitu zdravlja radnika i stanovništva od ionizirajućeg zračenja“.

Planiramo da pripremljeni Pravilnici budu doneseni od strane ravnatelja Agencije koji je sukladno sa Zakonom o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u BiH ovlašten za njihovo donošenje i objavljeni u Službenom glasniku BiH tijekom veljače 2010. godine, čime bi se stvorili uvjeti za uspostavljanje regulativnog programa za kontrolu izvora ionizirajućih zračenja u drugom kvartalu 2010. godine.

Zamjenik ravnatelja Agencije je po stupanju na dužnost donio nužne interne procedure za poslovanje Agencije u 2009. godini.

ZAKLJUČIVANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

Tijekom 2009. godine Agencija je Ministarstvu civilnih poslova BiH i Ministarstvu vanjskih poslova BiH pružila svu neophodnu stručnu podršku u provođenju procedure za zaključivanje sljedećih međunarodnih konvencija i ugovora sukladno Zakonu o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH“ br. 29/00).

Zaključeni su i ratificirani sljedeći međunarodni ugovori i konvencije za čiju je daljnju implementaciju nadležna ova Agencija, sukladno Zakonu o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini:

1. Sporazum o privilegijama i imunitetima Međunarodne agencije za atomsku energiju;

2. Revidirani dopunski sporazum o pružanju tehničke pomoći od strane Međunarodne agencije za atomsku energiju Bosni i Hercegovini;
3. Kodeks postupanja po pitanju fizičke sigurnosti i sigurnosti radioaktivnih izvora;
4. Konvencija o nuklearnoj sigurnosti;
5. Amandmani na Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala.

EUROPSKE INTEGRACIJE

Jedna od nadležnosti Državne regulativne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost je i međunarodna suradnja, koja se u predhodnom razdoblju uglavnom odnosila na veoma intenzivnu suradnju sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA), Europskom komisijom i drugim međunarodnim oraganizacijama.

Vodeći se iskustvom u implementaciji projekata iz predhodnih godina sa Rumunijom, Bugarskom i Hrvatskom u oblasti radijacijske i nuklearne sigurnosti, Europska komisija je odlučila da suradnju s Bosnom i Hercegovinom i drugim zemljama Zapadnog Balkana pokrene kroz 6 (šest) regionalnih IPA projekata u ciklusa 2007. čiji je prevashodni cilj da „snime stanje i procjene potrebe“ Bosne i Hercegovine u šest najvažnijih oblasti radijacijske i nuklearne sigurnosti. Za nas je veoma važno da se početak implementacije ovih projekata poklopio sa osnivanjem Agencije koja je u mogućnosti adekvatno zastupati zemlju i predstaviti njene potrebe.

Šest projekata iz ciklusa IPA 2007 su:

1. Procjena regulativne infrastrukture u oblasti nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja (Assessment of the regulatory infrastructure in the field of nuclear safety and radiation protection);
2. Procjena potreba i prijedlog aktivnosti za povećanje sigurnosti i fizičke sigurnosti radioaktivnih izvora (Assessment of needs and proposed actions to strengthen the safety and security of sealed radioactive sources);
3. Procjena potreba i prijedlog aktivnosti za povećanje mogućnosti sprječavanja nedozvoljenog prometa nuklearnih i radioaktivnih materijala (Assessment of needs and proposed activities to strengthen capabilities for combating illicit trafficking in nuclear and other radioactive materials);
4. Pomoć u razvoju regulative za NORM i TENORM (Assistance to enhance capabilities to developing regulations on Naturally Occurring Radioactive Materials (NORM) and Technologically Enhanced Naturally Occurring Radioactive Materials (TENORM));
5. Upravljanje medicinskim radioaktivnim otpadom (Management of medical radioactive waste);
6. Procjena potreba i prijedlog aktivnosti za izvođenje monitoring radioaktivnosti u životnoj sredini (Assessment of needs and proposed actions in order to perform the monitoring of the radioactivity into the environment).

Pored Agencije kao glavnog sudionika i koordinatora u navedenim projektima su sudjelovale i druge državne institucije (Institut za zaštitu zdravlja RS, Zavod za javno zdravstvo FBiH, Uprava za neizravno oporezivanje i klinički centri u BiH), ovisno od potreba projekta.

Na osnovu uočenih nedostataka u navedenih 6 oblasti radijacijske i nuklearne sigurnosti, predložili smo i od strane Europske komisije su prihvaćena 3 projekta u ciklusu IPA 2008, čija implementacija počinje početkom 2010. godine:

1. Unapređenje tehničkih mogućnosti nuklearnih regulativnih tijela u zemljama Zapadnog Balkana (Enhancement of the technical capacity of nuclear regulatory bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Kosovo Montenegro and Serbia);
2. Uspostavljanje kalibracijske laboratorije za ionizirajuće zračenja (Establishment of a calibration laboratory for ionising radiation-Secondary Standard Dosimetry Laboratory);
3. Upravljanje otvorenim radionuklidima u medicinskim ustanovama (Management of unsealed radio-nuclides in medical establishments).

Također treba napomenuti da su i za projektni ciklus IPA 2009 predložene četiri projekta koja su također prihvaćena od strane Europske komisije i njihova implementacija se očekuje početkom 2011. godine:

1. Unapređenje sustava dozimetrijske kontrole za osobe profesionalno izložene ionizirajućem zračenju i pacijente (Strengthening the system of dosimetry control for occupationally exposed workers and patients);
2. Smanjenje medicinske i profesionalne ekspozicije u mamografiji (Reduction of Medical and Professional Exposure in Mammography);
3. Unapređenje mogućnosti trening centra za zaštitu od zračenja (Strengthening the capacities of the radiation protection training centre in Banja Luka);
4. Unapređenje tehničkih mogućnosti za monitoring radionuklida u životnoj sredini (Strengthening technical capacities in monitoring radionuclides into the environment).

Agencija je imala veoma aktivnu ulogu tijekom implementacije IPA 2007. projekata iz oblasti nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, što je prepoznato i podržano od strane Europske komisije, pa smo postali lider u regiji po broju predloženih i prihvaćenih projekata za IPA 2008 i IPA 2009.

PRORAČUNSKA SREDSTVA

Sve planske obveze prema Ministarstvu financija i trezora tijekom 2009. godine su uredno i na vrijeme završavane. Kašnjenje u procesu popunjavanja radnih mjesta u Agenciji je rezultiralo veoma malim postotkom iskorištenosti proračunskih sredstava.

Sredstva namijenjena za kapitalne izdatke u iznosu od 115 000 KM su u potpunosti realizirana kroz tri konkurentna postupka. Za potrebe Agencije nabavljena su dva vozila, računarska i uredska oprema i uredski namještaj, što je stvorilo predpostavku za efikasno funkcioniranje Agencije u narednom razdoblju.

Prijedlog proračuna Agencije za 2010. godinu je izrađen na osnovu instrukcija Ministarstva financija i trezora i uključio je sve neophodne i planirane rashode za 2010. godinu uz uvažavanje principa racionalnosti, efikasnosti i štednje.

ZAMJENIK RAVNATELJA

Jovica Bošnjak

Sarajevo, 31.12.2009.

Broj: 469/09